

Referat af møde i VA's verdensmålsudvalg

Onsdag den 15. november 2023, Kanalens Kvarter.

Deltagere: Vinie Hansen (Formand, VA's bestyrelse), Johnnie Flindt (VA's bestyrelse og Gadekæret), Astrid Hansen (4 Række), Ole Jensen (4 Række), Bente Baudier (4 Række), Karen-Margrethe Madsen (Banehegnet), René Fuglsang (Grønningen), Karin Tannebæk Christiansen (Grønningen), Janni Mortensen (6 Vest), Jens Thejsen (Hyldespjældet), Charlotte Birkved (Askerød), Gitte Hansen (Askerød), Lise Kaadach (4 Nord), Henning Larsen (4 Syd), Palle Elmer Jensen (Kanalens Kvarter), Annette Larsen (Gadecæret), Rikke Porting Høffding (Gadecæret), Jens Ellesøe (Galgebakken), Gertrud Gelting (Blokland), Povl Markussen (Albertslund Verdensmål Center).

Fra Administrationen; Mads Reddersen Gauguin og Line Renner Jensen (referent).

Rundvisning i Kanalens Kvarter / v. Palle Elmer Jensen & Holger Lorentzen Pedersen – medlemmer af afdelingsbestyrelsen.

Mødet startede med, at Palle Elmer Jensen og Holder Lorentzen Pedersen bød velkommen til Kanalens Kvarter. Holger fortalte, at det, udvalgsmedlemmerne ville se på rundturen i afdelingen, hovedsageligt er renoveret inden for de sidste 10-15 år. Afdelingen har lavet nogle investeringer og truffet nogle beslutninger ift. parkeringshus, ventilation/udsugning og pasning af afdelingens udeområder, som har givet et økonomisk råderum, som afdelingen nu kan bruge på de grønne områder.

Holger fortalte herudover, at Kanalens Kvarter har flere beboerlokaler, og at de gerne låner dem ud til andre afdelinger, hvis de har brug for det.

Rundturen startede langs kanalen. På vejen fortalte Elmer, at de flere steder i afdelingen har forsøgt at øge biodiversiteten på nogle af de grønne områder ved blandt andet at plante sommerfuglebuske og andre buske, træer og planter.

På en af skråningerne ved siden af boligblokkene har afdelingen for nogle år siden plantet en masse rododendron, som både har skabt mere grønt i området, været med til at afskærme fra vejen og givet mere lukket haver til beboerne. For enden af skråningen stod nogle store jernplantekasser. Elmer fortalte, at de er ejet af kommunen, men at afdelingen overtager dem fra næste år, så de selv kan stå for at tilplante og passe dem.

Herefter fortsatte turen til "Gård 01", en af afdelingens gårde. Elmer fortalte, at der i hver gård er det et gårdudvalg, hvor beboerne selv kan være med til at bestemme, hvad de gerne vil have af aktiviteter og beplantning. I en af afdelingens andre gårde, var der lavet højbede med urter, plantet frugttræer og sat bordtennisbord op.

Rundturen gik herefter videre forbi nogle af parkeringspladserne i afdelingen. Holger og Elmer fortalte, at de har fokus på at få lavet mere biodiversitet på nogle af de græsstykker, der befinder sig ved parkeringspladserne. Der skal blandt andet plantes kirsebærtræer og sommerfuglebuske. Herudover er der flere steder, hvor græsset ikke slås. Afdelingen vil også gerne have sat bænke op på nogle af områderne, så beboerne kan sidde og nyde frugtluften og duften af kirsebærtræerne.

Holger fortalte at afdelingen har 228 lejemål. Herudover er der tre beboerlokaler med plads til 40-50 personer, som beboerne kan leje.

Afslutningsvis gik rundturen forbi afdelingens vaskeri. Elmer og Holger fortalte, at afdelingen har vedtaget, at de skal have nye vaskemaskiner næste år. Med de nye maskiner sparer afdelingen 1,26 kr. pr. vask, hvilket gør, at de nye maskiner vil være tjent ind efter 3-4 år.

Velkomst

Vinie Hansen bød velkommen til mødet og takkede for rundvisningen. Herefter præsenterede Vinie dagsordenen og foreslog en runde, hvor udvalgsmedlemmerne præsenterede sig selv.

VA's grønne Fond / v. Vinie Hansen

På sidste møde i verdensmålsudvalget blev der talt om, at VA's bestyrelse gerne ville oprette en Grøn Fond, som kan give afdelingerne mulighed for at søge støtte til plantning af træer, f.eks. i forbindelse med byggesager og helhedsplaner. Vinie Hansen fortalte, at VA's bestyrelse på bestyrelsesmødet i oktober besluttede at oprette en grøn fond og godkendte, at der afsættes 400.000 kr. til formålet.

Vinie gennemgik fundats for fonden og fortalte om formålet med den grønne fond, om hvem der kan søge, og hvordan afdelingerne ansøger om midler.

Vinie fortalte, at det ifm. en ansøgning til fonden, er vigtigt at få beboerne med, og at have fokus på aktiviteter, der skaber fællesskaber og understøtter udvikling af det grønne i afdelingerne.

Der blev spurgt ind til, hvornår den grønne fond sættes i søen. Vinie svarede, at det gør den nu, og at der sendes information ud til afdelingerne snarest.

Herefter blev der spurgt ind til, om VA påtænker at afsætte 400.000 til fonden hvert år. Vinie svarede, at der på nuværende tidspunkt er afsat 400.000, og at det ikke påtænkes at afsætte beløbet hvert år.

Bestyrelsen afventer og ser, hvordan det går med puljen, og hvis der er stor interesse, kan det evt. drøftes, om der skal afsættes yderligere midler de kommende år.

Det blev nævnt, at en udfordring ift. ansøgning til f.eks. Nordea Fonden er at få indhentet tilbud på, hvad tingene/projekterne koster. Der blev efterspurgt erfaringsudveksling og støtte ift. dette.

Det blev nævnt, at en afdeling gerne vil lave oplevelsesturer igennem området ved hjælp af QR-koder, men mangler viden om, hvordan det kan gøres. Vinie foreslog, at det kan tages op på næste møde i udvalget.

Der var generelt opbakning til, at udvalgsmedlemmerne gerne vil erfaringsudveksle og blive inspireret af hinanden. Vinie nævnte, at netop, vidensdeling, erfaringsudveksling, og det at få inspiration fra hinanden, er hele meningen med udvalget, samt at komme ud og se hinandens afdelinger.

Vilde Naturhaver / v. Jens Thejsen

På sidste møde i Verdensmålsudvalget blev det nævnt, at Jens Thejsen har skrevet bogen "*Vilde naturhaver*". Jens introducerede og fortalte om sin bog, som VA har besluttet at forære et eksemplar af til alle afdelinger for at give inspiration til beplantning i afdelingerne.

Jens fortalte, at han i mange år har arbejdet med design og træer, beplantning mm., og undret sig over, at der er så meget, som ikke fungerer eller ikke er lavet optimalt. Mange træer eller andet beplantning er placeret forkert og passer ikke til der, hvor det er plantet. Et eksempel kan være, at træer plantes steder, hvor der ikke er plads til rodsystemer, eller dyre nyplantet træer, som går ud, fordi betingelserne ift. hvordan træerne trives, ikke er tænkt ind.

Jens forklarede, at træer og planter trives bedst sammen med andre planter, der hvor de er hjemmehørende.

Jens har tidligere arbejdet med at undersøge forhold og rejst rundt for at undersøge, hvad der kan være grund til, at træer ikke klarer sig. Jens fortalte, at der f.eks. ofte er en forståelse af, at bestemte planter skal vokse i spagnum, men at der eksempelvis i Himalaya vokser store mængder rododendron uden spagnum.

Bogen "Vilde Naturhaver" er skrevet og bygget op omkring, hvilke betingelser, forhold og vilkår, der skal til for at planter trives. Herudover er der i bogen lister over hjemmehørende planter. Grunden til at det er vigtigt med hjemmehørende planter er, at de er værtsplanter for insekter.

Jens viste et eksempel på et habitat, hvor alle planter var hjemmehørende planter, som var kommet af sig selv. Jens forklarede yderligere, at ordet "haver" betyder hegn og altså er områder, som er hegnet på den ene eller anden måde - så det er altså også parker og andre grønne arealer.

Jens fortalte, at bogen handler om, hvordan man får insekter ved hjælp af hjemmehørende planter. Hvis man bruger de rigtige planter, de rigtige steder, er man heldig at få en masse af dyr og insekter, som kommer fordi planterne er hjemmehørende.

I forhold til fældning af træer, nævnte Jens, at det er en god ide altid at overveje, om træet f.eks. kan beskæres, opstammes eller andet inden det fældes.

Efter Jens oplæg blev der stillet spørgsmål fra udvalgsmedlemmerne. Det blev blandt andet nævnt, at det er ærgerligt, at hjemmehørende planter og optimering af trivsel for planter og træer ikke tænkes ind ift. f.eks. helhedsplaner, og at man bør inddrage folk, som ved noget om, hvad der er bedst at plante i afdelingerne.

Der blev herudover talt om, at der hele tiden sker noget på det grønne område, og at man i højere grad er ved at bevæge sig væk fra at lave grønne plæner og små pyntebede. Jens tilføjede, at der ofte er græs i diverse frøblandinger, hvilket kan være en udfordring, da græs kan være en udfordring ift. at få andre hjemmehørende planter til at gro.

Biodiversitetspulje i Albertslund kommune / v. Povl Markussen, Albertslund Verdensmål Center

På sidste møde havde verdensmålsudvalget besøg af biolog Jakob Ruskov-Nielsen, som nævnte Albertslund kommunes biodiversitetspulje. Povl Markussen har været i dialog med kommunen omkring puljen, hvor boligafdelingerne har mulighed for at søge støtte til projekter, som kan udbrede biodiversitet i boligafdelingerne.

Albertslund kommune har mange projekter ift. biodiversitet på kommunale områder, og vil gerne understøtte det andre steder i kommunen også, hvorfor de har lavet biodiversitetspuljen. Der har ikke været nogle ansøgere til puljen i 1. runde, og kommunen vil rigtig gerne støtte nogle projekter, hvorfor de håber, at der kommer nogle ansøgninger ind.

Der er afsat 100.000 kr. til puljen, og det er muligt at søge om op til 25.000 kr. Der lægges vægt på projekter, som udbreder biodiversitet med hjemmehørende planter.

Boligafdelingerne kan godt ansøge om støtte til biodiversitets-projekter, selvom det ikke står i ansøgningskriterierne. Dog er ansøgningsfristen allerede den 30. november 2023.

Der blev efterfølgende spurgt ind til, hvordan man evt. kan få hjælp til ansøgningen. Der blev opfordret til at spørge, hvis man har brug for rådgivning og nævnt, at Verdensmålsudvalget netop også er til for at lære og blive klogere.

Jens Thejsen opfordrede til, at hvis der allerede er plantet en del træer i afdelingerne, så kan der f.eks. også søges tilskud til at plante andre planter under træerne.

Afslutningsvis fortalte Povl, at der i starten af november, er blevet lagt en død sæl i døde-buret i Biotopia. Det er første gang, at der er et stort dyr i dødeburet om vinteren, og de er spændte på at følge processen.

Målsætningsseminar / v. Vinie Hansen

Vinie Hansen fortalte, at VA's målsætningsprogram udløber, og der skal derfor fremlægges et nyt målsætning- og handlingsprogram på generalforsamlingen i 2024. Bestyrelsen har derfor besluttet at afholde en målsætningskonference, så beboere og beboervalgte kan være med til at udforme et nyt målsætningsprogram. Konferencen afholdes den 20. januar 2024 på Glostrup Parkhotel. Vinie opfordrede udvalgsmedlemmerne til at sætte kryds i kalendere og fortalte, at der snarest sendes invitation ud til afdelingerne.

Fugt og skimmel / v. Povl Markussen, Albertslund Verdensmål Center

Povl Markussen fortalte om problematikkerne ved fugt og skimmel, om hvad det kræver at bo i boliger, som har de udfordringer og gav eksempler på løsninger ift. dette.

Povl viste en kurve for hvor meget fugt, der kan være i en kubikmeter luft. Varm luft kan indeholde mere fugt end kold luft, hvilket er det der skal udnyttes, når fugten skal ud af boligerne.

Hvis du lufter ud i en bolig på 100 m², hvor der er 20 grader, og det udenfor er 10 grader, så får du 2 liter fugt ud af boligen. I runde tal udleder en person 3-4 liter fugt i døgnet. Det er vigtigt at få den fugt ud af boligen. Den kolde, tørre luft skal ind i boligen, og derfor er det vigtigt og meget effektivt at luften ud ift. fugt. Det kan gøres ved gennemtræk.

Povl fortalte, at adfærd har en stor betydning ift. fugt. Vi skal lære vores egne vaner og adfærd at kende og finde ud af, hvor meget der skal luftes ud. Det er svært at lave generelle regler om, hvor ofte der skal luftes ud, da det kommer an på, hvor mange personer man er, og hvor mange timer, man opholder sig i boligen. Det blev nævnt, at det kan være svært at få beboere til selv at regne deres individuelle behov ud, hvorfor det netop kan være nødvendigt med generelle regler. En tommelfingerregel er, at luftfugtigheden skal være mellem 40-60% i boligen.

Ikke alle gør noget, når de opdager skimmel i deres bolig – men det er netop der, at det er vigtigt at gøre en ekstra indsats. Hvis der ikke er fugt, kommer der ikke skimmel.

Povl fortalte, at de i Hyldespjældet er ved at dele en fugtmåler ud til alle beboere, som viser temperatur og luftfugtighed i boligen. Måleren er blevet taget rigtig godt i mod af beboerne. Måleren kan flyttes rundt i de forskellige rum og viser en smiley, som er glad, hvis luftfugtigheden er under 70%, og sur hvis den er over. Sammen med måleren er der også lavet fem råd til et godt indeklima, som er delt rundt til beboerne. De 5 tommelfingerregler er;

- 1) Hold luftfugtigheden mellem 40 og 60%
- 2) Hold altid de nye ventilationshuller åbne.
- 3) Lad altid ventilatoren på badeværelset være tændt.
- 4) Er luftfugtigheden over 70% SKAL der luftes ud.
- 5) Luft ud med gennemtræk i et minut eller to ad gangen

Det blev bemærket, at fugtmåleren er en god ide, og at den er meget overskuelig og brugervenlig. Der blev spurgt ind til pris og til, hvor man kan købe fugtmåleren. Povl fortalte, at man kan kontakte Hyldespjældets ejendoms kontor, hvis man er interesseret i, hvor fugtmålerne er købt.

Runde/nyt fra afdelingerne;

Afslutningsvis spurgte Vinie Hansen, om nogle af afdelingerne havde noget, de gerne ville dele med udvalget.

Gadekæret;

Afdelingen fortalte, at de har søgt nogle midler hos Ishøj kommune og har lavet en plan for, hvad de skal i gang med. Afdelingen har fået 14.000 kr. til at lave et insekthotel og en blomstereng.

Banehegnet;

En gruppe beboere har, med rådgivning fra Tine Sønderby, lavet en ansøgning til Nordea-Fonden og fået bevilliget 40.000 kr.

Kanalens Kvarter;

Afdelingen har brugt en del midler på at købe planter og træer for at øge det grønne i afdelingen.

4 Syd;

Er så småt i gang med at udforme en ansøgning til Nordea-Fonden.

Planlægning af næste møde

Forslag til datoer;

25. januar

- Mødet afholdes i Banehegnet.

28. maj

- Mødet afholdes i Gadekæret.

12. september

- Mødet afholdes i Hyldebjergvej.

12. november

- Mødet afholdes i 6 Vest.

Nedsættelse af udvalg til VA's Grønne Fond

Udover Vinie Hansen, der som formand for VA er født medlem af udvalget for VA's grønne fond, meldte følgende udvalgsmedlemmer sig til udvalget for VA's grønne fond; Lise Kaadach (4 Nord), Johnnie Flindt (Gadekæret), Henning Larsen (4 Syd), Gitte Hansen (Askerød), Jens Thejsen (Hyldebjergvej), Jannie Mortensen (6 Vest).

Vinie finder forslag til datoer for mødet i udvalget og sender ud til de andre udvalgsmedlemmer.